

פרק ג - מצוות השבתת החמץ

א - המצוות הקשורות בהשבתת חמץ

מצוות עשה מהתורה לבער את החמץ מרשותינו לקראת הפסח, שנאמר (שמות יב, טו): "אֶךָּ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר מִצֵּד בְּבֵיתְכֶם". מפי השמועה למדו שהכוונה לבער את החמץ עד חצות יום י"ד בניסן, שהוא ערב פסח. ראייה לדבר שנאמר (שמות לד, כה): "לֹא תִשָּׁחַט עַל חֶמֶץ דָּם זִבְחִי", כלומר לא תשחט הפסח ועדיין החמץ קיים ברשותך, וזמן שחיתת הפסח מחצות יום י"ד בניסן (עי' פסחים ד, ב; רמב"ם הל' חמץ ב, א). ובמצווה זו, כמו בשאר מצוות הפסח, גברים ונשים שווים.

וכל מי שלא השבית את החמץ מביתו עד חצות יום י"ד בניסן, עובר על כל רגע ורגע שהוא משתהה מלבערו בביטול מצוות עשה של השבתת החמץ (מ"ב תמג, א). ומשעה שיכנס הפסח יעבור בנוסף לכך על שני איסורים, שנאמר (שמות יב, יט): "שִׁבְעַת יָמִים שָׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבֵיתְכֶם", ועוד נאמר (שמות יג, ז): "מִצּוֹת יֵאָכֵל אֶת שִׁבְעַת הַיָּמִים, וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לָּךְ שָׂאֵר בְּכָל גְּבֻלְךָ". נמצא שעל ידי קיום מצוות השבתת החמץ הננו ניצלים משני איסורים של בל יראה ובל ימצא חמץ ברשותינו.¹

1. דרך אגב נסכם את הדעות בזמני חלות איסורי חמץ. השבתת החמץ צריכה להעשות עד חצות יום י"ד, (אולי לבעל המאור המצווה מתחילה מחצות, אבל לשאר הראשונים ההשבתה צריכה להסתיים מהתורה בחצות). לגבי שאר המצוות הקשורות בחמץ ישנה

מצוות השבתת החמץ היא המצווה הראשונה שבה אנו פותחים את סדרת המצוות הקשורות בפסח. כידוע החמץ בפסח מבטא את יצר הרע, וכדי לזכות לקלוט את הקדושה שבקרבת הפסח ואכילת המצה צריך לבער תחילה את החמץ מהבית. ולכן ראשית ההכנות לפסח בהשבתת החמץ.

ב - האיסור על חמץ השייך לו

מיוחד הוא איסור חמץ בפסח, שלא רק לאוכלו אסור אלא אף להשהותו אסור, וכל המשהה אותו בביתו עובר בשני איסורים של בל יראה ובל ימצא.²

מלשון התורה (שמות יג, ז): "וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ חֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֵר פֶּכֶל גָּבֻלֶךָ", למדנו שאין איסור שימצא ברשותו של יהודי

מחלוקת לגבי זמן חלותם. באיסור אכילת חמץ נחלקו התנאים, לדעת רבי יהודה האיסור מתחיל מחצות יום י"ד, ולדעת רבי שמעון איסור האכילה מהתורה מתחיל מעת כניסת חג הפסח. ולדעת רוב הראשונים הלכה כר' יהודה ואיסור אכילת חמץ מתחיל מחצות יום י"ד, ויש סוברים כר' שמעון שאיסור האכילה מתחיל בעת כניסת החג. ולגבי איסור בל יראה ובל ימצא דעת רוב הראשונים שהאיסורים מתחילים מעת שנכנס חג הפסח, ומעטים סוברים שהאיסורים מתחילים מחצות יום י"ד (עוד עיין לעיל ב, ב).

עוד נזכיר כי המשתתף בהקרבת קרבן פסח בעוד שיש ברשותו אפילו שיעור כזית חמץ עובר באיסור תורה, שנאמר (שמות כג, יח): "לֹא תִשָּׁחַט עַל חֶמֶץ דָּם זֶבְחִי", ואם עשה זאת במזיד והתרו בו לפני כן - נענש במלקות (רמב"ם הל' קרבן פסח א, ה).

2. הרב זוין באר בספר המועדים בהלכה בפרק על חמץ ומצה, שנחלקו בגדרי הלאוין הללו, לדעת הרא"ש (פ"א סימן ט') כל חמץ שאפשר לראותו אפילו שבפועל אין רואים אותו - עוברים עליו גם בבל יראה. נמצא שכל המשהה כזית חמץ ברשותו עובר תמיד בשני איסורים: בל יראה ובל ימצא. אולם לדעת הכסף משנה (חמץ ומצה א, ג) כל המשהה חמץ ברשותו עובר בבל ימצא, אבל על בל יראה יעבור רק אם יראה בפועל את החמץ. ועיין בסי' בדיקת חמץ וביעורו פרק א' הערה טז.

חמץ של גוי או של הפקר, שנאמר "לך", דווקא חמץ השייך לך אסור לראות, אבל של גויים או הפקר מותר.

לפיכך נכרי שגר בחצרו של יהודי, למרות שהיהודי הוא בעל החצר והנכרי עובד אצלו, אין צריך לבער את החמץ של הנכרי. וכן כאשר נכרי הפקיד לפני פסח חמץ בביתו של היהודי, כל זמן שהיהודי אינו חייב באחריותו אינו צריך לבערו, אבל צריך להעמיד מחיצה בגובה של עשרה טפחים לפני החמץ, כדי שלא ישכח ויבוא לאכול ממנו (שו"ע תמ, ב). או שינעלנו במפתח ויחביא את המפתח, או שישגרנו בארון וידביק על דלתותיו נייר דבק, שאם יבוא לפותחו יזכר באיסור חמץ.

וכן מותר ליהודי להסכים שגוי יכנס לביתו בפסח וחמצו בידו, אבל אסור ליהודי לאכול עימו על שלחן אחד, שמא ישכח ויאכל מחמצו. ואפילו אם יניח דבר מה שיזכיר לו שלא לקחת חמץ מהנכרי, עדיין יש חשש שמא יתערב פירור מחמצו בתוך מאכלו. אבל אם יאכל הנכרי על שולחנו תחילה, מותר ליהודי לנקות היטב את השלחן מכל פירורי החמץ, ולאכול עליו מצה (שו"ע תמ, ג; מ"ב יח).

ג - חמץ שבאחריות ישראל ודין מניות

למדנו כי רק על חמץ השייך ליהודי עוברים באיסורי בל יראה ובל ימצא בפסח, שנאמר (שמות יג, ז): "וְלֹא יֵרָאָה לְךָ". אלא שלכאורה קשה, הרי נאמר (שמות יב, יט): "לֹא יִמָּצֵא בְּבֵתְיִכֶם", משמע שבכל מקרה אסור שהחמץ ימצא בבית. בארו חכמים, שאכן כאשר חמץ שייך לגוי, ואין ליהודי אחריות לשומרו, אין

איסור שיהיה ברשותו של היהודי, שנאמר "וְלֹא יֵרָאֶה לְךָ", אבל כאשר היהודי קיבל עליו אחריות, הרי הוא כשלו, וחל עליו איסור, ולזה התכוונה התורה כשצוותה: "לא ימצא בבתיכם" (פסחים ה, ב).

לפיכך, יהודי שקיבל אחריות על חמץ שהופקד אצלו, נעשה החמץ כשלו, ואסור לו להשהותו בחצרו, אלא יחזירו לגוי או יבערנו. ובדיעבד כשאנו יכול להחזירו לגוי, ובביעור יש הפסד, ימכור את החמץ ואת המקום שבו הוא נמצא לגוי אחר (שו"ע תמ, א; מ"ב ד). אבל אם היהודי קיבל אחריות שמירה על חמץ של גוי שנשאר ברשות הגוי, אין היהודי עובר עליו באיסור (מ"ב תמ, ז).³ לפי זה מותר לחברת ביטוח שבבעלות יהודי לבטח עבור גויים חמץ, מפני שהחמץ נשאר ברשות הגויים (שערים המצוינים בהלכה קיד, כט).

ויהודי שהפקיד אצל חברו היהודי חמץ לשומרו, שניהם חייבים לבערו, המפקיד מפני שהוא בעל החמץ, והשומר מפני

3. נחלקו הראשונים בדינים אלו. לדעת ר"י רק כאשר קיבל על עצמו אחריות כשומר שכן, נעשה החמץ כשלו ועובר עליו. ולדעת בה"ג אף אם נתחייב כשומר חנם נעשה כשלו ועובר עליו. וסתם השו"ע כר"י והזכיר דעת בה"ג כיש אומרים. וכתב במ"ב ח, שלכתחילה יש לחוש לדעת בה"ג. ולרמב"ם גם אם לא קיבל אחריות, אם הגוי אלים ואם יאבדנו יתבע ממנו פיצוי בזרוע, נעשה כשלו ועובר עליו. ולראב"ד אינו עובר, והעיקר כרמב"ם. ובכל הדינים הללו, בדיעבד אם עבר הפסח החמץ מותר, מפני שחמץ שעבר עליו הפסח אסור מדרבנן, ובספק מקילים.

ולעניין יהודי שהפקיד אצל אחר, פסק השו"ע תמ, ד, כרבנו יונה, שאף שהשומר קיבל על חמצו אחריות, סוף כל סוף החמץ שלו, וחייב להשביתו. וכך דעת עוד פוסקים. ולרמב"ן והר"ן, כיוון שהחמץ אינו ברשותו והשומר קיבל עליו אחריות, אין בעל החמץ עובר עליו.

שהוא נעשה כשלו בזה שהתחייב לשומרו (שו"ע תמ, ד). ואף אם לא התחייב לשומרו חייב לבערו.⁴

מי שקנה מניות בחברה שיש בבעלותה חמץ, והגיע פסח, אם יש לו סמכות להביע דעה כיצד לנהוג בענייני החברה, מה למכור ומה לקנות, נחשב שהחמץ בבעלותו, ועובר עליו בבל יראה ובל ימצא. אבל אם אין לו סמכות להביע דעה, הרי הוא ככל המשקיעים במניות, שהחברה חייבת לו אחוזים משוויה, אבל רכושה אינו נחשב שלו, ולכן אינו עובר על החמץ שלה באיסור. לפי זה המשקיעים את כספם בקרנות נאמנות או בקופות גמל, אף שאולי מנהלי הקופות משקיעים חלק מהכספים בחברה שיש ברשותה חמץ, אין למשקיעים איסור, מפני שאין החמץ הזה נחשב בבעלותם (שערים המצוינים בהלכה קיד, כח).⁵

ד - כיצד מקיימים את מצוות השבתת החמץ

בשני אופנים אנו מבערים את החמץ מבתינו, במחשבה ובמעשה, באופן רוחני ובאופן מעשי. ההשבתה במחשבה נעשית על ידי ביטול החמץ והפקרתו והחשבתו כעפר הארץ, שרק על

4. כן מובא בשו"ע תמג, ב. ולכתחילה אם ראה שחבירו לא בא לקחת את חמצו, ימכרו לגוי כדי להציל את שווייו. ואם לא עשה כן, חייב לבערו. ובמ"ב י"ד באר עפ"י הב"ח ומ"א שהטעם מפני שכל ישראל ערבים זה בזה. ודעת הגר"א, שאף שלא התחייב באחריותו, יש עליו חיוב מהתורה לבערו, מפני שהוא חמץ של ישראל שנמצא בביתו. וכ"כ הצ"ח ובית מאיר.

5. אמנם יש נוהגים להחמיר ולמכור חלקם במניות של חברות חמץ וחברות ביטוח שמבטחות חמץ, וברבים משטרות מכירת החמץ מצוי נוסח הכולל זאת (עי' פסקי תשובות תמ, א).

חמץ ששייך לנו וחשוב בעינינו אנו עוברים באיסור בל יראה ובל ימצא, אולם מי שמבטל את החמץ ומחשיבו כעפר אינו עובר עליו. וכן אם מפקירו, כיוון שאינו שלו אינו עובר עליו.

בנוסף לכך אנו מבערים את החמץ באופן מעשי, בליל י"ד אנו בודקים את כל הבית מחמץ, וביום י"ד אנו מבערים אותו מבתינו.

ואף שמהתורה די בדרך אחת, תיקנו חכמים ליתר בטחון לבער את החמץ בשתי הדרכים: לבטלו בפה ולבערו מן הבית במעשה.⁶

וזאת משום שלא רצו חכמים לסמוך על ביטול החמץ בלבד, שמא יהיו יהודים שלא יבטלו את החמץ בלב שלם, וישאירוהו בביתם כדי שאחר הפסח יאכלוהו, וכיוון שלא ביטלו את החמץ בלב שלם, יעברו בהשהייתו באיסור בל יראה ובל ימצא (רש"י פסחים ב, א). עוד חששו שמא אם ישאר חמץ בבית יבואו לאוכלו בטעות. לפיכך תיקנו לבערו באופן מעשי מן הבית (תוספות שם).

וכן לא רצו לסמוך על הבדיקה בלבד, שמא יהיו יהודים שלא יצליחו למצוא את כל החמץ שבביתם, ובפסח יראוהו וישתהו מעט קודם שישרפוהו, מפני שיחוסו לרגע על חמצם, ובינתיים יעברו על איסור בל יראה ובל ימצא. אבל אם יבטלו את החמץ

6. לרוב הפוסקים מהתורה די להשבית את החמץ בדרך אחת, או בביטול או בבדיקה וביעור, וחכמים תיקנו בשתי דרכים כפי שכתבתי למעלה עפ"י הר"ן א, א, והובא בב"י תל"א. אמנם מדעת הטור משמע שהעיקר מהתורה בביטול וחכמים הוסיפו שגם יבדוק ויבער מהסיבות שלמעלה.

לפני פסח, גם אם ישתהו מעט קודם שישרפוהו לא יעברו על האיסור (מ"ב תלד, ו).⁷

ה - מהות המצווה

שאלה יסודית התעוררה במהות מצוות ההשבתה, האם עיקר המצווה ליקח חמץ ולהשביתו; או שהעיקר שלא ישאר ברשותו של ישראל חמץ.

לפי הדעה העיקרית המקובלת על רוב הראשונים (מהרי"ק רמב"ן ועוד), עיקר המצווה שרשותו של האדם תהיה נקייה מחמץ, ומי שיש לו חמץ צריך לבערו, ומי שאין ברשותו חמץ כבר קיים את המצווה בזה שרשותו נקייה מחמץ.

אולם מדעת כמה ראשונים (ר"ן, תוס') משמע שרק מי שיש לו חמץ מתחייב במצווה, וכשיבער את החמץ מביתו יקיים את המצווה. ומי שאין לו חמץ פטור מהמצווה. אמנם גם לפי שיטה זו לא מצינו בדברי הראשונים שהמליצו לקנות חמץ כדי לקיים בו מצוות השבתת חמץ. ואע"פ כן יש מן האחרונים שכתבו שמי שאין ברשותו חמץ לפני פסח ראוי שיהדר ויקנה לעצמו חמץ כדי

7. להרחבת העניין: לדעת המ"א תלד, ה, עפ"י הטור מי שבדק היטב את ביתו ואע"פ כן נשאר שם חמץ כזית, עובר עליו באיסור בל יראה ובל ימצא, וולכן העיקר לדעתו מהתורה בביטול. אולם דעת שאר הפוסקים, הרמב"ם והרא"ש, שכל מי שבדק את ביתו כדין, אף שלא הצליח למצוא את כל החמץ, כיוון שבדק כדין אינו עובר עליו באיסור. ורק אם בתוך הפסח יראה את החמץ וישהה מעט מפני שיחוס לרגע על חמצו - יעבור. ולדעת הט"ז אף הטור סובר כן, וכך כתבתי למעלה.

לקיים בו מצוות השבתה לדעת הסוברים שצריך להשבית את החמץ בפועל.⁸

למעשה, ישראל קדושים ומשתדלים להדר ולדאוג שיהיה ברשותם חמץ ביום י"ד בניסן, כדי שיקיימו בו מצוות השבתת חמץ לכל השיטות. ולא זו בלבד, אלא שמוסיפים לדקדק ומשביתים את החמץ בשריפה דווקא, שכן לדעת כמה פוסקים זו הדרך המהודרת ביותר להשבית את החמץ (ועיין בהמשך ה, ד).

8. במנחת חינוך ט' מאריך בצדדי הספק ומסיק שלרש"י, רמב"ם והחינוך, המצווה בשב ואל תעשה, (וכך דעת מהרי"ק שורש קעד, ורמב"ן בתחילת מסי' פסחים). ואילו לתוס' ולר"ן המצווה בקום עשה, ולפי דעתם מי שאין לו חמץ טוב שיקנה חמץ כדי לקיים מצוות תשבינו. (ור' חיים מבריסק חידש שמחלוקת זו תלויה במחלוקת ר' יהודה וחכמים, שלר' יהודה מצווה להשבית דוקא בשריפה, ולחכמים בכל דבר, והפוסקים כר' יהודה יסברו שיש כאן מצווה חיובית. וצ"ע). ועיין בפס"ת תמה, ו, הזכיר מקצת האחרונים בזה, שמהר"ש ענגיל וחלקת יואב ומקו"ח סוברים שיש מצווה שיהיה לו חמץ כדי שיבערנו, ולעומתם שו"ע הרב תלו, כא, ודברי חיים א, ט, וח"י ד, ואבני נזר או"ח שיח, סוברים שאין מצווה להשיג חמץ ולבערו. וכאמור המנהג להדר ולבער בפועל חמץ כדי לצאת ידי כל הדעות. ואף המ"ב תמה, י, כתב שטוב להשאיר כזית חמץ כדי לקיים בו מצוות ההשבחה.

ומה שכתבנו שכדי לקיים את המצווה צריך כזית, הוא מפני שלדעת הרבה פוסקים רק שיעור כזית חייב בביעור (עיין מ"ב תמב, לג), וגם למחמירים לחייב ביעור בפחות משיעור כזית, יתכן שזה כדי שלא יאכלנו ויעבור באיסור אכילה שקיים גם בחצי שיעור, אבל באיסור בל יראה ובל ימצא, לדעת רובם הגדול של הפוסקים אין איסור דאורייתא בחצי שיעור, וכ"כ בדגול מרבבה סי' תמב, וחכם צבי פו, ושאגת אריה פא. ומצוות השבתת חמץ לדעת רבים קשורה לאיסור "בל יראה" ו"בל ימצא". (ועיין בספ"כ טו, ד, שכתב שלא לשפוך נפט על החמץ אלא על העצים, כדי שהחמץ יתבער בשריפה ולא על ידי פגימת טעמו מהנפט. ובס' הלכות חג בחג ח, י, שם מבאר בהערה 17 שאין צורך לדקדק בזה, מפני שהעיקר הוא להפוך את החמץ לאפר ולא לפוגמו ע"ש).

ו - זמני כניסת איסור אכילה והנאה מחמץ

מצוות השבתת החמץ צריכה להתבצע עד חצות יום י"ד בניסן, וכל רגע ורגע שאדם מישראל משהה את חמצו אחר חצות הרי הוא מבטל מצוות עשה של השבתת החמץ. ומחצות היום מתחיל גם איסור התורה, שלא לאכול ולהנות מהחמץ (רמב"ם הל' חמץ ומצה א, ח, ועיין בהלכה א').

כדי להרחיק את האדם מהעבירה הוסיפו חכמים ואסרו את החמץ בהנאה עוד שעה, ובאכילה הוסיפו ואסרו שתי שעות, שכן ביום מעונן עלולים לטעות עד שתי שעות.

וכך מחשבים את השעות: מחלקים את היום לשנים עשר חלקים שווים, וכל חלק נקרא שעה זמנית. מתחילת השעה החמישית החמץ אסור באכילה, ומתחילת השעה השישית החמץ אסור בהנאה, ומתחילת השעה השביעית מתחיל איסור התורה, שלא לאכול ולהנות מהחמץ.

נמצא שלמעשה, כל ארבע השעות הראשונות של יום י"ד מותר לאכול חמץ, ובשעה החמישית אסור לאכול מדברי חכמים אבל מותר עדיין להנות מהחמץ, למשל, אפשר להאכילו לבהמה או למוכרו לגוי. ומשכנסה שעה שישית של היום החמץ אסור בהנאה מדברי חכמים. ומשעה שהחמץ אסור בהנאה אין הוא נחשב ברשותו, ולכן אין יותר אפשרות למוכרו לגוי או לבטלו, ורק על ידי ביעורו בשריפה או פירורו וזריקתו לים או לרוח יכול להשביתו (שו"ע תמג, א).

אלא שנחלקו הפוסקים בשאלה, מאימתי מחשבים את שעות היום. לשיטת בעל המגן-אברהם מעלות השחר, היינו מהראות

האור הראשון במזרח, ולדעת הגר"א מהנץ החמה, היינו מעת הראות השמש עצמה במזרח. ההבדל בין עלות השחר להנץ החמה הוא יותר משעה, ולכן בכל הלכה התלויה בשעות היום, מובאים בלוחות שני זמנים, המוקדם יותר לפי שיטת המגן-אברהם והמאוחר לשיטת הגר"א, כך הוא לגבי קריאת שמע שזמנה עד סוף שלוש שעות, וכך לגבי תפילת שחרית שזמנה עד סוף ארבע שעות.

למעשה, כיוון שסוף זמן אכילת החמץ, וסוף זמן ההנאה, המכירה והביטול הוא מדברי חכמים, הלכה כדברי המקילים, שבכל ספק שבדברי חכמים הלכה כמיקל. ואע"פ כן כשאפשר טוב לכתחילה להחמיר (מ"ב תמג, ח).⁹

ז - סדר השבתת החמץ

כפי שלמדנו, אנו מבערים את החמץ מבתינו במעשה ובמחשבה, ותהליך ההשבתה מורכב מארבעה שלבים. בדיקה

9. אדם שנמצא בארץ ישראל וחמצו באמריקה, התעוררה שאלה עד מתי יוכל לבטל ולמכור את חמצו, האם עד סוף שעה חמישית של מקום האדם, או עד סוף שעה חמישית של מקום החמץ, שזה כשבע שעות אחר סוף זמן ביטול חמץ בארץ ישראל. לדעת רוב הפוסקים הולכים אחר מקום שהאדם נמצא, ויש סוברים שהולכים אחר מקום שהחמץ נמצא. ולכתחילה חוששים לזמן המוקדם יותר, ובדיעבד הולכים אחר מקום שהאדם נמצא, וכ"כ אג"מ ד, צד-צה. ועיין בפסקי תשובות תמג, א, שסיכם הדעות.

בס' ה' חג בחג פ"ח, הערה 4 סיכם סוגיית השעות זמניות. ועיין ברמ"א תמג, א, ומ"ב ט, שלדעת תה"ד מדובר בשעות קבועות, ובהפסד מרובה אפשר לסמוך עליו. ובס' ה' חג בחג פ"ח, ד, בהערות, מבאר מה הדין בשעת הדחק כששכח למכור או לבטל עד סוף שעה חמישית.

וביטול, ביעור וביטול. ונפרט: תחילת ההשבתה בבדיקת חמץ שמתבצעת בליל י"ד, ועל ידה אנו מוודאים שאין יותר חמץ בביתנו זולת אותו חמץ שאנו שומרים לצורך אכילה וביעור. מיד לאחר הבדיקה מבטלים את החמץ בפעם הראשונה, וזהו ביעור במחשבה. למחרת מבערים בפועל את החמץ שנותר ברשותינו, ונהגו לבערו בשריפה. אחר השריפה חוזרים ומבטלים את החמץ.

אפשר להיפטר מהחמץ בשתי דרכים נוספות: על ידי מכירתו לגוי או הפקרתו. שכבר למדנו שרק על חמץ שברשותינו אנו עוברים בבל יראה ובל ימצא, ורק את החמץ שברשותינו אנו מצווים לבער. לכן אם נמכור את החמץ לגוי או נפקיר אותו, לא נעבור עליו באיסור.

נמצא שהבדיקה, הביעור והביטול הם פעולות מכוונות כנגד החמץ במטרה לכלותו. ואילו הפקרת החמץ ומכירתו אינן כנגד החמץ, אלא מגמתן הוצאת החמץ מרשותינו כדי שלא נעבור עליו באיסורי החמץ. בבדיקה, בביעור וביטול אנו נלחמים בחמץ, ואילו במכירה ובהפקרה אנו משתמטים ממנו. ובכל הדרכים הללו ניתן להשבית את החמץ.

לאחר שלמדנו את יסודות מצוות השבתת החמץ, נבאר בהלכות הבאות את פרטי הלכות השבתת החמץ. נתחיל בהלכות בדיקת חמץ שבה אנו פותחים את המערכה כנגד החמץ, לאחר מכן נמשיך להלכות ביטול וביעור החמץ. אח"כ נעסוק בהלכות מכירת חמץ לגוי, למי שרוצה לשמור על ערכו של חמצו ולהיפטר מהצורך לבערו.